

ගැමියන් සිය පරිසරය තුළ සාමයෙන් හා සතුටින් ජීවත් වන තරමටම ස්වාභාවික හේතු හෝ වෙනත් හේතු නිසා දුකට පත් වන්නට සිදුවන අවස්ථා ද එමගිය. ගැල් කරුවකු තම ගවයාට සිදුවූ විපතක් ගැන සිහි කරන ආකාරයෙන් නිර්මාණය වූ පහත දැක්වෙන කර්තව්‍ය ඵලවත් දුක්බර අත්දැකීමක් ලෙස පවසන්නක් වැඩිය.

"එහෙයිනි ගොඩේ හා කණුවේ බැත්ද ගොනා මෙහෙය ගොඩේ සුපු කණුවේ බැත්ද ගොනා දෙගොඩ තලා යන විතුරට පැන්න ගොනා අසන් මගේ රන් මුතු වල්ලියා ගොනා"

මෙහි අවසන් පදයෙන් දැක්වෙන්නේ ගැල් කරුවකුගේ අපේක්ෂාවකි. තමන් ඉතා හොඳින් රැක බලා ගනිමින් සේවය ලබාගත් "රන් මුතු වල්ලියා ගොනා" සැබෑ පහරකට හසු වී මිය යාමක් ගැන කියවෙන අවස්ථාවක් ලෙස හැඟෙන මෙහිදී ජන කවියා බොහෝ විට තැනැත්තන් අවධානය වට යොදා ගන්නා "අසන්" යන පදයෙන් තෝකාත්වන බවක් මතු වෙයි. හසුකරුගේ කර්තව්‍ය දැක දැක ඉහලට නගින මෙම දුක්කර ගමනේදී තමන් පෙර ලද කණාහුවදායක

පැවසීමටය. එක් අතකින් බලන විට මෙම තේරවල්ල තුළ දුක්කර අත නිර්මාණාත්මක බව මෙන්ම, සරල කවියකින් හෙළි වන කවි මෙන්ම දැනට පැහැදිලිවම පෙනේ. එකම ගසක විවිධ අවස්ථාවන්ට විවිධ නම් යෙදෙන ගස, තැනැත්තන් පැදිය කුමක්ද? මෙය තමන් පෙර නොඅසූ විට තේරවල්ලක් නම් කෙනකුට තම චින්තන කේන්ද්‍රය මෙහෙයවා සිතන්නට ඉඩ සැලසීමක් මෙහි පෙනේ. මීට යෙදී ඇති පිළිතුරු කවිය පහත දැක්වෙයි.

"ගසට ගොයම වෙයි මල වට පිදුරු වෙති සුමුලට දහසියා ඇටයට වී කියති මතුයට හාල් කියමින් එය බතට කති මොතුන් පදේ තේරුම මේ වලස වෙති"

මෙහි දැක්වූ පදවල කවියෙන් ගසක් ගැන, එය මල වට යෙදෙන නම ගැන, එහි ඇටයට (තැනැත්තන් ගෙයට) හා එහි සුමුලට කියන නම ගැන, අනතුරුව එහි මලයට හා එය කන විට භාවිතා කරන වචන ගැන යනාදී වශයෙන් අවස්ථා හයක්

සම්මානිත මහාචාර්ය කුසුමා කරුණාරත්න

දරුවන්ගේ සාමාන්‍ය දැකීම ලෙස බැලෙන අවස්ථා ද මෙවන් තේරවල්ල කවිවල දුක්කර අත. කෙනකු කවියකින් තමන්ගෙන් අසන මෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාවක ගිහි පිළිතුරු කවියෙන්ම දීමට හැකි දරුවා හෝ තරුණියා ගැමි සමාජය තුළ පිළිගැනීමට ලක් වෙයි. ඒ සඳහා සුදුසු පරිසරයක් ඇති කර දීමට අපේ වැඩිහිටියන් දරු ප්‍රයත්නය ද සැබවින්ම අගය කළ යුතුය.

ගිතියෙහි අනුකූල වන මෙම අදහස ජන කවියා ලද අත්දැකීම් එකලට පමණක් සීමා වූ ඒවා නොව බව අපට කියා පායි. "ලෝකය විවිධය, විෂමය" යි කියා සේ මිනිස් සමාජය තුළ ද විවිධ වූ, විෂම වූ ගති ලක්ෂණ ඇත්තේ ජීවත් වෙති. එදා ජන කවියා විසූ පරිසරය තුළ මෙන්ම අද සමාජයේ ද අවුරුදු වශයෙන් යහපත් අයහපත් ගති වලින් සමන්විත වූවේ ජීවත් වෙති. එබඳු අය අතර සිටින "උප්පත" පුද්ගලයන් අසුරෙහි ජීවත් වනවාට වඩා කලයුතු ගෞරව ජීවිතය හොඳ බව කවියා මෙහි ඉස්මතු කර දක්වන ඇතැයි. ඊර්ෂ්‍යාව, ක්‍රෝධය, මානස අඳි දුර්වලතා වලින් පිරී ගදවත් ඇති මිනිසුන්, "ලෝකෙට පරාකයේ, ගෙදරට මරාගනේ" යනුවෙන් අප අතර ප්‍රකටව පවතින කියමනෙන් හඟවන අදිඳු පිටතට යහපත්ව පැවෙන, එහෙත් අනුකූලින් ගිහි කරලක් වත් හයානක අය බව කවියා දක්වන්නේ ද නොහැකි අත්දැකීම් ඇතිව විය යුතුය.

ජන කවියයි, ගැමි සුවඳයි - 2

අත්දැකීම් ද සිහිවත් වීමක් කවියා මෙලෙස හඳුන්වා දී ඇත. ජන ජීවිතයේ සුන්දරත්වය එක් අතකින් ද අනෙකෙහිම සහිත කටුක බව තවත් අතකින් ද කියා පෑම, ගැමි දිවියේ සුරැකු සිය රචනාවලට කවිත්වට මෙම කවීන් මෙන් පුරුදු සහ ප්‍රකට කරවයි.

සමස්ත ජන කවි සාහිත්‍යය ගෙන බලන විට ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථා, විවිධ අත්දැකීම්, දුක සැප ගැන මෙන්ම ගැමි ජනතාවගේ ඇතැම් කේන්ද්‍රය ද ප්‍රකට කරවන කවි මෙහි ඇතුළත් වන බව පෙනේ. අද පවා ගැමි දරුවන් එකතුව ක්‍රීඩා කරන විට විනෝදය සඳහා මෙන්ම ඇතුළු මනුෂ්‍ය සඳහා ද තේරවල්ල භාවිතා කරන අසුරු අපි අපා දැක ඇත්තෙමු. තේරවල්ල, තුන් තේරවල්ල ඇඳී යෙදීම ගැමි වහරට ඇරඹ වූ ඒවා නොවේ. "අත්තක් උඩ බුම්මාගෙන, කටු රෙද්දක් පොරවා ගෙන" යයි එක් දරුවකු ඉදිරිපත් කරන තේරවල්ලකට වනා පිළිතුරු දීමට අද පවා ඇතැම් ගැමි දරුවෝ කමක් වෙති. ගසක හඳුණා සොස් ගෙඩිය, කටු රෙද්දක් පොරවාගෙන, අත්තක් උඩට වී බුම්මාගෙන සිටින්නකුට සමාන කොට දැක්වෙන මෙම තේරවල්ල දරුවන්ගේ දැනුමට මෙන්ම චින්තන ශක්තියට ද දෙසේ දෙයි.

"දුක් දුගට සොළු ඇති - වලගට ගස ඇති - කන්නට රූ ඇති - දෙන්නට අකමැති" යනුවෙන් ප්‍රකට තේරවල්ලක් ඉදිරිපත් කරන කෙනකු කණිකාවම ඊට පිළිතුරු බලපොරොත්තු වන්නේ ගම් වියසක ගෙවුණා කාලය තුළ එය බොහෝ විට අසන්නට ලැබුණා බවක් සිතමිනි. කෙසේ නමුදු එක් වරටම මෙහි ඇරඹ පවසන්නට අසමත් වන දරුවකු යෙස්සන්ගේ සමච්චලයට ලක් වීමට ද ඉඩ ඇත මෙයින් කියවෙන්නේ උක් ගස බව, හුදෙක් උක් ගස් දැක ගිබිමෙන් පමණක් තේරුම් ගැනීමට ඉඩ නොතිබෙන්නට පුළුවන. මෙවන් තේරවල්ලක කෙනෙකුගේ බහුලතා භාවය මැන බැලීමක් ඇති අතර ඒවායේ දුක්කර ඇති නිර්මාණශීලී ගුණය ද පෑස් ගැමියන් ඉහල තලයක ලා අගය කරනු ලැබීමට හේතු වෙයි.

මෙබඳු තේරවල්ල, තම කාමය රචනාවලට අන්තර්ගත කොට ඉදිරිපත් කිරීමට ජන කවියා සමත් වී ඇති ආකාරයටත් ඒවා මගින් ගැමි සාහිත්‍යයේ සුචල ව්‍යාප්ත වන බවටත් නිසිපුත් පහත දැක්වෙන කවි මගින් ඔප්පු කළ හැකිය. මෙවන් ජන කවිවල ප්‍රශ්නය සමග පිළිතුරු ද දක්වා ගිබිමෙන් ඒවා නොදන්නා, නොසත්රන අයට දැනුම ලබා දීමට ද අවස්ථාව පැදෙනු ඇත.

"ගසට නමකි ගස මල වෙන නමකි ගෙඩියට නමකි ගෙඩියේ සුමුලට නමකි මලයට නමකි මල කනකොට වෙන නමකි මොතුන් පදේ තේරුණා කියන්න සකි"

මෙවන් තේරවල්ල කවි සාමාන්‍යයෙන් සැකසී ඇත්තේ මුල් පද තුනෙන් ප්‍රශ්නය ඉදිරිපත් කිරීමට සහ සිවුවන පදයෙන්, එහි ඇරඹ තේරුණා කියන ලෙස

ගැන අසන්නාගේ අවධානය යොමු කර ඇත. ඒ ඇරඹ පැළ වී හැඳෙන ගොයම් ගසක්, ගොයම වේලි ගිය පසු ඉවත් කෙරෙන පිදුරුත්, එම ගසෙහි හටගත් වී ඇටයත්, එය කොටා ඉවත් කොරන පොත්ත ගැන හොත් සුමුල වන දැකියාවත්, එයින් ලබාගත් හාල් ඇටයන් අවසන් වශයෙන් එය නම්බා ගත් විට ලැබෙන බත ගැනත් මොසේ රසවත් ලෙස ප්‍රශ්නය හා පිළිතුර ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ ගැමි සුචල ව්‍යාප්ත කරමින් මෙන්ම ජන කවියාගේ කවි ශක්තිය හා චින්තන ශක්තිය ද විඳි කරමින් බවත් කිව හැකිය. සාමාන්‍ය ගැමි ව්‍යවහාරයේ යෙදෙන මෙබඳු තේරවල්ල මෙන්ම ඒවා අන්තර්ගත කරමින් නිර්මිත ජන කවි ද සියලුම ගැමි සාහිත්‍යයේ අගය හා හරය කියා පාන අවස්ථා වෙයි.

කුඩා දරුවන් තුළ රසාස්වඳය දහවන, මවුන්

විනෝදවත් කරවන තවත් බොහෝ තේරවල්ල කවි අතර පහත දැක්වෙන කවි දෙක බෙදී රූපය අතින් ද විචේෂණවත් කියාපායි.

"ඊට ටො ගාන්නා තෝරා ටීට ටො ගාන්නා තෝරා මගැහලි පිසින්නා තෝරා දෙගම්බඩ රජා තෝරා"

"ඊට ටො ගාන්නා තෝරා ටීට ටො ගාන්නා ලේනා මගැහලි පිසින්නා කුකුළා දෙගම්බඩ රජා කිමුලා නොවේදෝ නොවේදෝ නොවේදෝ නොවේදෝ"

අද අපේ බාල පරපුරට නිතර ඇසුණු කර්තව්‍ය නොලැබෙන සොළුරු පරිසරය හා එහි වේසන සතුන් සිවුපාටුන් ගැන එකල ගැමි දරුවන්ට කිසියම් අවබෝධයක් ලබා දීමට අපේ ජන සාහිත්‍යයේ සමත් විය. නිතර දෙවේලේ ගෝත්‍ර, ලේනුන්, කුකුළන්, කිමුලන් ඇදී සතුන් ගැන අසන්නට හෝ දකින්නට ඉඩකඩ ලැබෙන

"කැලෙවලට වැද වග වලසුන් කැලෙ කොළ කකා ඊ පිට කැලෙන් ගෙවල්ව ඉඳු උප්පත් කැලෙන් සැපයි දුර්ජන අයන ට"

"සුළු වරදකට මවු කිපෙමින් සැකැසී මොහොතක් බලා පැලිගන්නා විලස ඉඩකෝ මාගයෙන් පිරී මිහිභාගෙ ගිහි කබලක්ස යිටිතින් රන් ගාන"

මෙවන් උපදේශ කාව්‍යවලින් මතු වී පෙනෙන එක්

සියලු සාහිත්‍ය කෘති අතර සුභාමිතය වැනි පද්‍ය කෘතියක් මෙහිලා ගත හැකි හොඳ නිදසුනකි. ඒ හැරුණා විට ජන කවියා ද අනෙකු උපදේශ ඇතුළත් වන සේ කවි රචනා කොට ඇති බවට අප සතු ජන කවි රැසක් වැදේ දෙයි.

සමාජය වෙතින් ලත් කටුක අත්දැකීම් සහිත අවස්ථාවකදී කවියා "කැලෙන් සැපයි දුර්ජන අය හට නොපෙනේ" යන නිගමනයට එළඹී ඇති ආකාරය පෙනේ. මෙහිදී අපගේ සිහියට නැගෙන නුතන ගීයක් ගැන සඳහන් කරන්නේ, "වන සිවුපාටුන් වැනි මිනිසුන් මැද - දෙවි දේවතාවුන් වැනි මිනිසුන් ඇත" යනුවෙන් වස්දලේබා නම් ගායිකාව විසින් ගැයෙන

Advertisement for 'Sannasa' magazine featuring an illustration of a child reading and the text: 'බලන්නට ඇති පත්තර අතර කියවන්නට ඇති පත්තරයක්'.